

ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้นักเรียน โรงเรียนวัดบางปะกอก

Teacher's opinion on instilling morality and ethics for students at Wat
Bang Pakok School

ศิริรัตน์ รัตน์*

Sirirat Rattana*

* โรงเรียนวัดบางปะกอก

รับบทความ: 21 กุมภาพันธ์ 2564 แก้ไขบทความ: 25 เมษายน 2564 ตอรับบทความ: 23 พฤษภาคม 2564

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการปลูกฝังคุณธรรม และจริยธรรมให้นักเรียนโรงเรียนวัดบางปะกอก สำนักงานเขตราชวัตรบวรณะ สังกัดกรุงเทพมหานครใน 4 ด้าน ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครู จำนวน 111 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามมาตรประมาณค่า 5 ระดับ และแบบตรวจสอบรายการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้นักเรียนโรงเรียนวัดบางปะกอก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ ด้านการสอดแทรกคุณธรรมและจริยธรรมนอกห้องเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ด้านความสำคัญของการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม และด้านการวัดผลและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

คำสำคัญ : การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม

ABSTRACT

The purpose of this research was to study teachers' opinion in instilling morals and ethics for students Watbangpakok School Ratchaburana District under Bangkok Metropolitan Administration in 4 aspects. The population included 111 teachers. The research instrument was 5-point rating scale questionnaire. The data were statistically analyzed in percentage, mean score, and standard deviation. The finding revealed that teachers' opinion in instilling morals and ethics for students Watbangpakok School Ratchaburana District under Bangkok Metropolitan Administration was generally found at high level. After item analysis, all of them

could be rated by mean score in descending order as follows: relate morals and ethics outdoor, instilling morals and ethics and measurement and evaluation.

Keyword: Cultivation of morality ethics

บทนำ

ประเทศไทยอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีการพัฒนาคนระดับกลาง และมีแนวโน้มการพัฒนาคนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลงที่ประเทศไทยต้องเผชิญในอนาคต การทบทวนสถานะของประเทศในด้านสังคม เศรษฐกิจ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการบริหารจัดการประเทศแสดงว่าประเทศไทยมีโอกาสการปรับตัวและได้รับประโยชน์จากกระแสโลกาภิวัตน์ ขณะเดียวกันคนไทยกำลังประสบปัญหาวิกฤตค่านิยม ที่เป็นผลกระทบจากการเลือนไหลทางวัฒนธรรมต่างชาติ เข้าสู่ประเทศทั้งทางสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยขาดการคัดกรองและเลือกรับวัฒนธรรมที่ดีงาม ทำให้คุณธรรมและจริยธรรมของคนไทยลดลง โดยเฉพาะเด็กและเยาวชน เนื่องจากวิถีชีวิตที่เปลี่ยนไป คุณธรรมจริยธรรมจึงมีความสำคัญต่อสังคมประเทศชาติ เพราะเป็นองค์ประกอบที่ทำให้มนุษย์ไม่เบียดเบียนหรือทำลายซึ่งกันและกัน ส่งเสริมให้มนุษย์มีจิตใจดีงาม มีความรัก ความสามัคคี ความเมตตา เสียสละ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีและมีประโยชน์ สามารถดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ที่กล่าวมาแล้วนั้นโรงเรียนวัดบางปะกอกได้จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ภายในโรงเรียน ครูส่วนใหญ่พบว่าปัญหาที่เกิดขึ้น ผู้บริหารมุ่งเน้นทางด้านวิชาการมากกว่าการปลูกฝังให้นักเรียนมีความซื่อสัตย์ ความปรองดอง ความอดทน ในการสอนการทำความดีโดยการบันทึกความดียังไม่ใช่การส่งเสริมความดีมากนักนักเรียนจะไม่เห็นความสำคัญของการบันทึกความดี เพื่อให้นักเรียนเข้าใจในการทำความดีมากขึ้น การดำเนินการจัดกิจกรรมในการทำความดี ครูออกคำสั่งมากกว่าที่จะให้นักเรียนคิดและปฏิบัติด้วยจิตสำนึกของตนเอง ส่วนใหญ่ครูจะใช้แบบทดสอบเป็นการตัดสินการปฏิบัติกิจกรรมโดยไม่คำนึงถึงผลต่อการสังเกตการณ์แสดงพฤติกรรม

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่ นักเรียนโรงเรียนวัดบางปะกอก สังกัดสำนักงานเขตราชบุรณะ กรุงเทพมหานคร เพื่อนำข้อมูลที่ได้ นำไปให้ผู้บริหาร ครูและผู้เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ในการส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่ นักเรียนของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่ นักเรียน
โรงเรียนวัดบางปะกอก สำนักงานเขตราชบุรณะ สังกัดกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนวัดบางปะกอก สำนักงานเขตราชบุรีบูรณะ สังกัด กรุงเทพมหานคร จำนวน 111 คน

กลุ่มตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่ สถานภาพของครู จำแนกเป็น เพศ อายุ วุฒิ การศึกษา ประสบการณ์การสอน และกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอน

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการปลูกฝังคุณธรรมและ จริยธรรมแก่นักเรียนโรงเรียนวัดบางปะกอก สำนักงานเขตราชบุรีบูรณะ สังกัดกรุงเทพมหานคร 1) ด้าน ความสำคัญของการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม 2) ด้านการเรียนการสอนในห้องเรียน 3) ด้านการ สอดแทรกคุณธรรมและจริยธรรมนอกห้องเรียน 4) ด้านการวัดผลและประเมินผล

ระยะเวลาที่ดำเนินการ ปีการศึกษา 2554

วิธีการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. นำหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ไปขอความร่วมมือจาก ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบางปะกอก สำนักงานเขตราชบุรีบูรณะ สังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อแจกแบบสอบถาม ให้แก่ครูและเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง จำนวน 111 ฉบับและเก็บด้วย ตนเองได้แบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 106 ฉบับ ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามปรากฏว่า สมบูรณ์ จำนวน 103 ฉบับ คิดเป็น 92.79 เปอร์เซ็นต์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลที่ได้รับจากตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของครู วิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่และหา ค่าร้อยละ

2. ข้อมูลที่ได้รับจากตอนที่ 2 เกี่ยวกับความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการปลูกฝังคุณธรรมและ จริยธรรม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรม สำเร็จรูป

การแปลความหมายของคะแนน ใช้คะแนนเฉลี่ยของประชากรเป็นเกณฑ์ในการแปลความหมายของ คะแนน โดยกำหนดระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.50 – 5.00	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.50 – 4.49	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
ค่าเฉลี่ย	2.50 – 3.49	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง

ค่าเฉลี่ย	1.50 – 2.49	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.49	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่าความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้นักเรียน โรงเรียนวัดบางปะกอก โดยรวมทั้ง 4 ด้าน โดยรวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยสามารถสรุปประเด็นที่สำคัญมาอภิปรายแยกเป็นรายด้าน ดังนี้

1. ด้านความสำคัญของการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะครูโรงเรียนวัดบางปะกอก ได้ปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมในระหว่างการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญ โดยการนำพระมาเทศน์ในวันสำคัญเพื่อให้นักเรียนรู้จักความดี ความชั่ว และจัดให้มีการสวดมนต์ทุกวันศุกร์ เป็นการพัฒนาด้านสติปัญญา และกล่อมเกลาจิตใจให้มีจิตสำนึกที่ดี ได้รับข้อมูลและความร่วมมือจากแหล่งวิชาการต่าง ๆ ในการให้ความรู้เรื่องการปลูกฝังคุณธรรม และจริยธรรมจากการที่พระสงฆ์นำหนังสือสวดมนต์และหนังสือธรรมะมาแจก ได้นำเหตุการณ์ในปัจจุบันมาสัมพันธ์กับการเรียนการสอนโดยการนำข่าวสารบ้านเมืองมาสอดแทรก เช่น ยกตัวอย่างการทำความดี การทำความชั่ว ครูผู้สอนได้ศึกษาค้นคว้าวิธีการในการจัดกิจกรรมในการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้นักเรียน เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันโดยการให้นักเรียนทำบุญตักบาตร สวดมนต์ เข้าวัดฟังเทศน์ เพื่อขัดเกลาจิตใจ ในการสอนทุกกลุ่มสาระควรเน้นในเรื่องความซื่อสัตย์ สุจริต ความขยัน และการตรงต่อเวลา โดยครูควรอบรมปลูกฝังให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อสังคม บำเพ็ญประโยชน์เพื่อให้นักเรียนมีพฤติกรรมและทัศนคติที่ดี

2. ด้านการเรียนการสอนในห้องเรียนครูมีส่วนร่วมในการสอนให้นักเรียนเข้าใจเรื่องคุณธรรมจริยธรรมสามารถนำไปปฏิบัติจริงได้ โดยการให้นักเรียนรู้จักช่วยเหลือสังคมโดยการบำเพ็ญประโยชน์ช่วยเหลือ ซึ่งกันและกัน ครูจัดหาเนื้อหาเรื่องคุณธรรมจริยธรรมเหมาะสมกับ สภาพแวดล้อม ซึ่งนักเรียนสามารถปฏิบัติได้จริงในชีวิตประจำวันโดยครูให้นักเรียนทำกิจกรรมประจำวันการเข้าแถวเคารพธงชาติ สวดมนต์ประจำวัน และช่วยผู้อื่นที่เดือดร้อนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของไรต์ (Ried. 1964 : 77-78))

3. ด้านการสอดแทรกคุณธรรมและจริยธรรมนอกห้องเรียน ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเสริมหลักสูตรด้านคุณธรรมและจริยธรรมโดยการนิมนต์พระมาใส่บาตรในตอนเช้า ให้นักเรียนกับผู้ปกครองได้ทำกิจกรรมร่วมกันการเรียไร่เงินบริจาคในวันเข้าพรรษา การหล่อเทียน และแห่เทียนไปที่วัดนักเรียนสามารถนำความรู้เรื่องคุณธรรมจริยธรรมและประสบการณ์ที่ได้รับจากการเรียนการสอนไปใช้พัฒนาตนเองและสังคมส่วนรวม โดยการที่ครูพานักเรียนไปบำเพ็ญประโยชน์ทำความสะอาดสนามโรงเรียน ลานวัด เก็บขยะ เพื่อให้นักเรียนมีจิตสำนึกที่ดีรู้จักการเสียสละ รู้จักการช่วยเหลือสังคม ครูควรเอาใจใส่และแก้ไขพฤติกรรม เพื่อเป็นการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมให้นักเรียน ครูคอยสังเกตพฤติกรรม

นักเรียนคอยสอดส่องดูแล เมื่อเห็นนักเรียนปฏิบัติตนออกนอก กฎระเบียบ ควรให้การแนะนำ ตักเตือน สั่งสอนนักเรียน ครูผู้สอนทุกคนมีส่วนร่วมในโครงการหรือกิจกรรมอบรมคุณธรรมและจริยธรรมแก่นักเรียนโดยครูให้การอบรมนักเรียนหน้าเสาธง และมีการจัดประชุมประจำสัปดาห์ เพื่อฝึกให้นักเรียนตรงต่อเวลา ปฏิบัติตนอยู่ในกฎระเบียบของโรงเรียน กิจกรรมอบรมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยนำพระสงฆ์มาฝึกอบรมให้นักเรียนนั่งสมาธิ ปฏิบัติธรรมให้อยู่ในศีลธรรมฝึกให้นักเรียนรู้จักอดทนใช้สติในการแก้ไขปัญหา ผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานอบรมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียนควรมีการติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ โดยการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนหลังจากการอบรมนักเรียนมีการพัฒนาในเรื่องของระเบียบวินัย การตรงต่อเวลามากขึ้น ผลการอบรมคุณธรรมและจริยธรรม แก่นักเรียนทำให้พฤติกรรมของนักเรียนเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น โดยนักเรียนมาโรงเรียนทันเคารพของชาติ และมาโรงเรียนเร็วขึ้นเพื่อมาทำบุญตักบาตรในตอนเช้า ทำให้นักเรียนรู้จักการตรงต่อเวลา และสร้างคุณความดีซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ อาจารย์ ชุมสาย ณ อยุธยา (2550 : 29-30)

4. การวัดผลและประเมินผล การวัดผลและประเมินผลการเรียนเพื่อสอดแทรกคุณธรรมและจริยธรรม ควรใช้วิธีสังเกตและบันทึกพฤติกรรมระหว่างปฏิบัติงาน ในขณะที่ปฏิบัติงานทั้งงานเดี่ยวและงานกลุ่ม ครูบันทึกพฤติกรรมเป็นรายบุคคลและนำไปส่งเสริมแก้ไขพฤติกรรมของแต่ละคนให้ได้ผลดีที่สุด ครูควรแจ้งผลการวัดผลและประเมินผลด้านคุณธรรมจริยธรรมให้นักเรียนทราบทุกครั้งที่ทำกรวัดผลและประเมินผล เพื่อให้นักเรียนจะได้นำไปพัฒนาปรับปรุงให้ได้ตามคุณลักษณะที่โรงเรียนเน้นต่อไป ครูควรมีการวัดผลและประเมินผลด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยการให้คะแนนจากงานที่นักเรียนปฏิบัติ ในการให้นักเรียนปฏิบัติงานแต่ละครั้งครูต้องกำหนดเกณฑ์ให้คะแนนผ่านให้กับนักเรียน เมื่อนักเรียนทำผลงานถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้ผ่านครูควรมอบของขวัญและประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติ เพื่อเป็นของขวัญและกำลังใจ และสร้างแรงบันดาลใจให้นักเรียนคนอื่น พยายามทำคะแนนไปสู่ระดับผ่าน ระดับดีและดีมาก ครูควรใช้วิธีสนทนาเชิงสัมภาษณ์นักเรียนด้านคุณธรรมและจริยธรรมในการวัดผลและประเมินผลได้ให้นักเรียนเล่าประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตจริงของนักเรียนที่เกี่ยวกับการทำความดี และแสดงบทบาทสมมุติประกอบ เพื่อให้นักเรียนกล้าแสดงออกซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของดุษฎี สุนทรรัตน์ (2550 : 84)

บรรณานุกรม

ยุพาวดี วงษ์เพ็ญ. (2545). การปฏิบัติตนทางจริยธรรมตามการรับรู้ของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ระวี จิระเดชากุล. (2541). ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนครูผู้สอนพลศึกษาและครูร่วมงานที่มีพฤติกรรมการสอนของครูพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดน่าน. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สมพร โตนวล. (2550). ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้นักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง. กรุงเทพฯ. คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.